

Utorak, 1. jul 2003.

Svedok B-1244

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak 9.02 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Grum (Groome).

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Svedoče B-1244, juče ste Pretresnom veću rekli ko je bio učesnik sastanka 15. aprila. Mogu li da vas zamolim da sada nastavite i da nam kažete o čemu se razgovaralo na tom sastanku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, između ostalog, razgovaralo se o uključivanju te grupe u postojeći sastav brigade koja je bila na tom prostoru.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad kažete "uključivanje te grupe", na koju grupu mislite?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa mislim na grupu tih 30 ljudi koji su stigli iz Srbije i 20 domaćih koji su bili na obuci. Ukupno njih 50.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom tog sastanka 15. aprila, da li je bilo reči o preuzimanju vlasti u opštini o kojoj svedočite?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: 15. aprila je bilo riječi o preuzimanju vlasti u opštini za koju svjedočim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je jedan od učesnika na sastanku rekao kada srpske snage treba da preuzmu vlast u toj opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Jedan od učesnika je rekao da je dobio od komandanta brigade informaciju da neprijateljske snage imaju plan, da u narednih 48 sati uđu i zaposjednu grad i da će on sa pripadnicima svoje

brigade da spriječi taj upad u najdalje za 48 sati, znači u toku naredna dva dana.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hoću da vam skrenem pažnju na osobu pod brojem 9 u dokumentu iz tabulatora 3, dokaznog predmeta Tužilaštva 476. Da li vidite tu osobu na slici?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta je ta osoba rekla u vezi preuzimanja vlasti u opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ta osoba je rekla da upravo dolazi, taj sastanak je bio u večernjim satima 15. aprila, da upravo dolazi iz mjesta koje je ovdje označeno pod brojem 8, gdje je bio na sastanku sa komandantom brigade, ovdje označenoj pod brojem 19 i da mu je to komandant upravo rekao na tom sastanku sa koga on dolazi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A taj komandant je bio komandant jedne jedinice JNA, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Jeste, on je bio komandant jedinice koja nosi naziv ovde pod brojem 19.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je došao jedan trenutak kada je ovaj plan za preuzimanje vlasti u opštini realizovan? Da li je on realizovan dva dana kasnije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, on je realizovan u noći 16. na 17. april 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta vi znate o tom preuzimanju vlasti, te noći?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa mogu reći, ja sam bio u neposrednoj blizini toga grada, negde dva ili tri kilometra i vidio sam ... U stvari, u toku noći sam dobio od komandanta te brigade jedan dokumenat sa njegovim pečatom i potpisom na kome je bio plan akcije. I vidio sam, možda negde oko ponoći, vidio sam nekoliko vojnika u maskirnim uniformama i uglavnom su to bili ljudi iz ove grupe koja je bila na obuci. Oni su tu, u tom mjestu u kome sam ja bio, izvršili dodatno maskiranje lica i dodatne pripreme i odatle su krenuli u sam grad. I, posle toga, možda nakon dva sata, čula je se pucnjava iz pješadijskog naoružanja, odjeknulo je nekoliko eksplozija i to je

trajalo možda nekih ... Od pola sata do, možda, jedan, vremenski, mislim, nekih možda šesdesetak minuta i u jutarnjim časovima po mene je stiglo jedno vozilo i rečeno mi je da sjednem u to vozilo i da dođem u sam grad.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Juče ste u svom svedočenju pominjali specijalne jedinice od, otprilike, 30 ljudi iz Državne bezbednosti Srbije koji su bili povezani sa Frenkijem Simatovićem. Da li su oni povezani sa preuzimanjem vlasti?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kakvu su oni ulogu igrali?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, oni su igrali značajnu ulogu u preuzimanju vlasti. Bili su u sastavu ove jedinice koja je ovde označena pod brojem 19. Oni su bili njen sastavni dio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Juče ste pomenuli četiri odreda jedinice Jugoslovenske narodne armije. Moje pitanje je da li su oni učestvovali u preuzimanju vlasti i, ako jesu, kakvu su oni ulogu igrali?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, svi su učestvovali na svoj način. Oni koji nisu bili u neposrednoj blizini grada, oni su bili na položajima, a sam odred koji je bio iz tog, koga su faktički sačinjavali ljudi iz tog grada i on nije učestvovao i takođe drugi odred, delovi drugog odreda koji su bili u neposrednoj blizini, faktički u dodiru sa tim glavnim, gdje su se odvijale glavne operacije te noći.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kakvu ulogu su igrali lokalni pripadnici Srbi, lokalni policajci, ako su igrali neku ulogu u preuzimanju vlasti?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: U toj noći, koliko je meni poznato, oni nisu imali nikakvu ulogu. Oni su na scenu stupili tek sledećeg dana. Negdje u popodnevnim časovima počeli su da se okupljaju i da vrše svoje dužnosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom i posle preuzimanja vlasti, da li su u opštini i oko opštine zadržani i držani u pritvoru neki zatvorenici nesrpske nacionalnosti?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li nam reći, kratko, na kojim su lokacijama ovi ljudi držani u pritvoru? Koji su objekti korišćeni za pritvor?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: U prvi mah su korišćene prostorije policijske stanice u tom gradu. Posle toga, kad se broj privedenih povećavao, onda su korišćene i druge zgrade, korišćena je zgrada preko puta stanice, to je zgrada TO, kako se zvala. Posle toga, nakon par dana, korišćena je i zgrada, u stvari fiskulturna dvorana osnovne škole i fiskulturna dvorana srednje škole u tom gradu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je mesni Krizni štab odobravao ovakvo korišćenje drugih objekata za pritvor zatvorenika nesrpske nacionalnosti?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li Pretresnom veću da date neku predstavu o broju ljudi koji su pritvoreni kao i o njihovoj starosnoj dobi i polu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, sad ja, u ovom trenutku, ne bih mogao reći tačne podatke koliko ljudi je bilo privedeno, ali mislim da je bilo nekoliko stotina ljudi nesrpske nacionalnosti. To su bili muškarci, znači, Hrvati, Muslimani. Neki su bili pripadnici naoružanih muslimansko-hrvatskih formacija. Znači, neki su u toku te noći zarobljeni, noći 16. na 17., a ostali su privođeni i dovođeni na osnovu informacija sa terena i u toku istrage koja je vođena u toku tih dana i meseci.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta vi znate o uslovima u tim pritvorskim centrima?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, uslovi nisu bili prilagođeni za pritvaranje osoba, osim par tih prostorija u policijskoj stanici, ostalo je bilo improvizovano i ne može se reći da su uslovi bili dobri, naprotiv.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su zatvorenici bili izloženi maltretiranju od strane nekih ljudi koji su učestvovali u pružimanju vlasti u opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, neki jesu bili maltretirani po mojim saznanjima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam nabrojate kojim vrstama maltretiranja su bili izloženi ti ljudi?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, bili su ... U stvari, bili su izloženi batinanju, znači bili su pretučeni, neki su možda i zastrašivani i, na žalost, nekoliko ih je i smrtno stradalo u tim prostorima, gdje su bili pritvoreni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su neki bili izloženi i seksualnom maltretiranju?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pobrojte nam razne jedinice, što više možete, koje su imale pristup ovim zatvorenicima i koje su ih maltretirale?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa najviše su ih maltretirali ovi specijalci u tim maskirnim uniformama, tih tridesetak, tih tridesetak koji su došli iz Srbije, premda je bilo i lokalnih vojnika koji su ulazili, povremeno, da ih maltretiraju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je novouspostavljenim, civilnim vlastima u opštini skrenuta pažnja na to zlostavljanje zatvorenika?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, oni su bili upoznati sa tim, sa tim zlostavljanjima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad molim da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva 476, tabulator 6. Gospodine, molim vas da pogledate poslednju stranicu ovog dokumenta i da nam samo kažete da li prepoznajete potpis osobe koja potvrđuje ovu stenografsku belešku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, prepoznajem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste imali priliku da pregledate ove beleške i da li ima nešto što suštinski odudara od istine u ovom prikazu stvari?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Imao sam priliku da više puta pregledam ovaj zapisnik i pročitam i, suštinski, ne bih mogao reći da odudara od istine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad ću da vam skrenem pažnju na osobu koja je navedena pod brojem 16 u dokumentu pod tabulatorom 3. Moje pitanje je da li ste vi, krajem aprila ili početkom maja, otišli u Beograd sa ovom osobom?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta je bila svrha vašeg putovanja i koga ste išli da vidite?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, mene je gospodin pod brojem 16 zamolio da mojim automobilom ga odvezem do Beograda i da se on sastane sa nekim ljudima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koga je on nameravao da sretne u Beogradu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: On je nameravao da sretne Franka Simatovića Frenkija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi njega zaista odvezli do Beograda tako da on može da se sastane sa Simatovićem?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde ste išli?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, išli smo u Beograd i išli smo, prvo smo tržili, u stvari, prvo je on tražio na prijavnici zgrade MUP-a Srbije i nakon nekog vremena, mi smo sačekali ... Ja i ovaj gospodin pod brojem 16 smo sačekali neko vreme u dvorištu te zgrade u jednoj maloj baraci i tu je došlo do susreta sa ovim gospodinom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dok ste čekali da se sretnete sa gospodinom Simatovićem, možete li da nam kažete šta ste videli u toj maloj baraci?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: U toj, u toj maloj baraci sam vidio nekoliko mladih ljudi u maskirnim uniformama i sa tim crvenim beretkama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete, što se tiče te barake, da li ste mogli da odredite zašta se ona koristi u to vreme?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Po mojoj procjeni ona je korišćena za privremeni smještaj nekolicine, manjeg broja tih mladih ljudi, jer vidio sam, prolazeći do toaleta, vidio sam u jednoj prostoriji gde su bila otvorena vrata, vidio sam jedan krevet i vidio sam jedan ili dva ranca, isto maskirne, u boji kao i maskirne uniforme.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I gde je tačno bila ta zgrada o kojoj govorite, u odnosu na glavnu zgradu Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ona je bila u ... Faktički iza te zgrade, gledano od glavne ulice i bila je u neposrednoj blizini, bila je u dvorištu faktički, te zgrade.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li sada da nam kažete šta je bilo pošto je Frenki Simatović stigao u tu baraku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, on je se pozdravio sa mnom i sa ovim gospodinom pod brojem 16 i njih dvojica su ušli u drugu jednu prostoriju, a ja sam ostao da čekam u toj prvoj prostoriji, u toj maloj zgradi, u toj maloj baraci.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste čuli šta je Frenki Simatović rekao čoveku pod brojem 16?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, čuo sam kad mu je on tražio od njega da mu napiše izvještaj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta je čovek pod brojem 16 rekao?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, posle toga sam čuo da mu je taj čovjek pod brojem 16 rekao da ne može da on njemu piše izvještaj, da je njemu teško, ovaj, jer on nije bio sklon pisanju i, kao "ne mogu ja da pišem izvještaj", tako da sam ja zaključio da on nije ... U stvari, nije mi poznato da je on njemu napisao izvještaj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je broj 16 posle sastanka rekao o čemu je trebalo da bude taj izvještaj?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, rekao mi je da je trebao da bude izvještaj o tim događanjima u međuvremenu ... Šta se dešavalo na području na kome je ovaj gospodin pod brojem 16 boravio, to je u mjestu pod brojem 3.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću da se svedoku pokaže dokument pod tabulatorom 7, dokaznog predmeta Tužilaštva 476. Pitam vas da li ste videli ovaj dokument pre dolaska u Hag (The Hague), a ako jeste, recite nam kad ste ga prvi put videli?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, prvi put sam ga vidio pošto sam i ja učestvovao u donošenju odluke da se napravi ovakav dokumenat i napiše. Tad sam ga prvi put video. To je u maju 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da rezimiramo sadržaj ovog pisma. Da li se tu veoma pohvalno govori o radu koji je broj 16 obavio u opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je Krizni štab dotične opštine ovlastio određene ljude da traže pomoć od vladinih i privatnih organizacija u Republici Srbiji?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da pogledate dokazni predmet Tužilaštva 476, dokumente pod tabulatorima 8 i 9. Moje pitanje je sledeće: da li su ovo kopije pisama kojima se ovlašćuju navedeni ljudi da traže pomoć u ime opštine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Skrenuću vam sad pažnju na lokaciju koja je na vašem spisku navedena pod brojem 4, koji vam se nalazi sa leve strane. Moje pitanje je sledeće: da li ste početkom maja saznali za jedan pokolj koji je počinjen na toj lokaciji?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je na toj lokaciji bilo jedno skladište koje je korišćeno kao jedan od pritvorskih centara, o kojima ste ranije govorili?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta vi znate o događajima na toj lokaciji?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, meni je narednog jutra rečeno da je na toj lokaciji osoba pod brojem 18 u pijanom stanju, iz skraćene puške, ubila 16 pritvorenika.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vreme kad se ovo dogodilo, da li su specijalne jedinice iz Srbije još uvek bile prisutne na teritoriji opštine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Podsetite nas, molim vas, kakav je bio odnos čoveka pod brojem 18 prema tim specijalnim jedinicama, odnosno, u kakvoj vezi je bio s njima? Da li je on, možda, bio njihov član?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da on je bio član i mislim da je bio vođa jedne manje grupe, komandir jedne manje grupe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je u to vreme JNA bila prisutna u opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da i ovaj čovjek pod brojem 18 je bio u sastavu te formacije, formacije JNA.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, da li vi tvrdite je pripadnik te jedinice Službe državne bezbednosti Srbije bio u jedinici JNA, koja se u to vreme nalazila u opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je novostvorena civilna vlast obavještena o zločinu koji se dogodio na toj lokaciji?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jesu li oni išta učinili kada su za to saznali i šta?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, u prvi mah iz straha nisu ništa učinili, ali su kasnije pokušali da informišu nadležne više organe i da pokušaju da riješe taj problem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada ću da vas zamolim da pogledate dokument pod tabulatorom 10 dokaznog predmeta Tužilaštva 476. Prvo, da li ga prepoznajete?

SUDIJA KVON: Pre nego što pređemo na sledeću temu, zamoliću da samo na trenutak pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC GRUM: Da bismo izbegli zatvorenu sednicu, imam informaciju koju ste tražili i, ako dozvolite, ja bih je preko poslužitelja prosledio Pretresnom veću. Gospodine, da li ste ovaj dokument već videli?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su tačni biografski podaci u vezi tri pojedinca koji se navode u ovom dokumentu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Na osnovu mog saznanja su tačni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste prvi put videli ovaj dokument?

SUDIJA MEJ: Molim vas da podsetite koji je to broj tabulatora?

TUŽILAC GRUM: 10.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Prvi put sam ga vidio početkom 1993. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koje su nacionalnosti žrtve koje se opisuju u ovom dokumentu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ovde se pominje žrtva srpske nacionalnosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Skrenuo bih vam sada pažnju na kraj maja 1992. godine. Zanima me da li je u kancelariji osobe pod brojem 9 došlo do jednog sastanka u vezi jednog od odreda JNA, odnosno jednog od pripadnika tih odreda?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koja je bila svrha tog sastanka?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, svrha tog sastanka je bila, pošto je došlo do problema u toj brigadi pod brojem 19 i onda je komandant te jedinice došao u prostorije gospodina pod brojem 9 i razgovaralo se o tim ... Komandant je izneo te svoje probleme.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: O kakvim problemima je bilo reči?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, komandant ove jedinice od brojem 19 je smijenio sa mjesta komandanta odreda gospodina pod brojem, samo momenat, pod brojem 16.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se razgovaralo o planovima da se broj 16 smeni sa svog položaja?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, već je bio, gospodin broj 16 već je bio smenjen i onda su nastali problemi u toj jedinici. Komandant je došao da razgovara, između ostalog je došao da razgovara sa gospodinom pod brojem 9. Došao je u njegovu kancelariju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kakva je odluka doneta na tom sastanku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Odluka je donešena da jedna delegacija u kojoj sam bio i ja, ode kod komandanta korpusa, znači, pretpostavljenog ovom komandantu jedinice pod brojem 19 i da se sa njim porazgovara o tim problemima koji su nastali na terenu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to i učinjeno?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, istog dana je to učinjeno i otišlo se kod ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kakav je bio rezultat tog sastanka?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Rezultat tog sastanka je bio da je komandant tog korpus, gospodina sa, pod brojem 16, imenovao i postavio na mjesto komandanta jedinice pod brojem 19.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću da se svedoku pokaže dokument pod tabulatorom 12 dokaznog predmeta Tužilaštva 476. Pogledajte, molim vas, poslednju stranicu i recite nam prepoznajete li potpis osobe koja je potvrdila ovaj zapisnik, ovu stenografsku belešku izjave.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, poznajem ovaj potpis.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste već imali priliku da vidite ovaj dokument i, s obzirom na vaša lična saznanja, da li u ovom dokumentu postoje neke greške?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Imao sam priliku da vidim ovaj dokument više puta i na osnovu mojih saznanja, ne bih rekao da postoje neke greške.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dokument pod tabulatorom 11 istog dokaznog predmeta 476. Pitanje za vas gospodine: prepoznajete li ovaj dokument?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Oprostite, samo da pogledam. Da, prepoznajem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li nam u glavnim crtama reći o čemu je ovde reč? Kakav je ovo dokument?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ovo je jedan dokument, zahtjev za prisilno vraćanje izbeglih vojnih obveznika sa područja pod brojem 3, a koji se nalaze na teritoriji Republike Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I kakav je bio zahtev, šta je trebalo da se uradi s ovim ljudima? Oprostite, povlačim pitanje.

SUDIJA KVON: Oprostite, gospodine Grum, jesmo li mi obradili ili nešto rekli o optužbama koje se stavljaju na teret ovim ljudima? O kojim konkretnim optužbama je reč?

TUŽILAC GRUM: To ćete da pronađete u dokumentu pod tabulatorom 10. Ako hoćete možemo da pređemo na privatnu sednicu, pa ću da pitam svedoka da nam kaže detaljnije o tome.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, jun, odnosno jul 1992. godine, da li ste u to doba sa jednom delegacijom otišli u Beograd kako biste razgovarali o nekim problemima u vezi osobe pod brojem 16?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prvo nam recite ko je sve bio u toj delegaciji.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: U toj delegaciji sam bio ja, bio je gospodin pod brojem 9, gospodin pod brojem 11, gospodin pod brojem 12 i to je, to je ta delegacija bila.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta je konkretno bila svrha da se pošalje jedna takva delegacija?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Svrha je bila da se razgovara sa nekim uticajnim ljudima koji su sa tog područja, a koji žive u Beogradu i da se pokuša razgovarati s njima da oni lobiraju kod komandanta odnosno kod

vrhovnog komandanta Vojske Republike Srpske, da se nađu najbolja rješenja vezano oko ove osobe pod brojem 16 i ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li bih bio u pravu ako bih rekao da su neki članovi te delegacije mislili da je najbolje rešenje da se broj 16 ukloni, sa tog područja?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste i vi delili to mišljenje?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa ja u tom trenutku, da budem iskren, nisam dijelio mišljenje da je najbolje da se on u tom trenutku ukloni jer on u tom trenutku je uživao povjerenje kod naroda i kod boraca, ali, ovi drugi ili dio tih pripadnika su pravili probleme i nisu uživali povjerenje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad kažete "problemi", na šta konkretno mislite? Da li je bilo u pitanju kriminalno ponašanje?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa da, upravo ovo što smo spomenuli, što se desilo u mjestu pod brojem 4 i maltretiranje vojnika, pljačka i tako, kriminalni poslovi. Kriminalna djela.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što vas pitam o nekim konkretnim detaljima u vezi sa ljudima s kojima ste eventualno razgovarali u Beogradu, zanima me da nam navedete razne lokacije na koje ste otišli u to vreme, kako biste razgovarali o tim problemima u vezi sa brojem 16.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Prvo smo se uputili u zgradu MUP Srbije, ali tamo nas niko nije primio. Posle toga smo bili u jednoj drugoj zgradi gdje nas je primio gospodin pod brojem 25. On je inače rođen na našem području. I, posle toga smo, posle toga smo razgovarali na trećoj poziciji kod gospodina, u kancelariji, kod gospodina pod brojem 14.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je postojala jedna vladina organizacija koju ste pokušali da obavestite o tome? Da li je to bilo Predsedništvo Jugoslavije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, ovaj gospodin pod brojem 25 je radio u toj instituciji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je broj 25 nekoga pozvao telefonom i ugovorio još jedan sastanak za vas i vašu delegaciju?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, gospodin 25 je pozvao gospodina pod brojem 14 i mi smo posle sastanka kod gospodina pod brojem 25, otišli u kancelariju kod gospodina pod brojem 14.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je tačno da je broj 14 bio načelnik štaba jedne jedinice JNA?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam se na sastanku u njegovoj kancelariji još neko pridružio?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Na tom sastanku se kasnije pridružio i gospodin Franko Simatović Frenki.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se u vezi sa zločinima koji su se dogodili u vašoj opštini raspravljalo u prisustvu Frenkija Simatovića?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, moj utisak je da su ti problemi već bili poznati, što se tiče tih zločina, ali konkretno, koliko se sjećam, se razgovaralo o postavljenju ovog gospodina pod brojem 16 na mjesto komandanta brigade i, sjećam se da je gospodin Simatović prokomentarisao: "Koja je budala postavila njega za komandanta kad on nije u stanju da vodi jednu tako veliku formaciju. On je sposoban da vodi jednu manju jedinicu".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kakva je odluka doneta na tom sastanku sa gospodinom Simatovićem i brojem 25? Izvinjavam se, brojem 14?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ovaj gospodin pod brojem 14 je rekao da oni u Beogradu nisu nadležni niti su u mogućnosti da postavljaju i smjenjuju komandante. Za to je nadležan komandant, general Mladić. I on je, posle toga, otišao u drugu kancelariju i telefonom je pozvao generala Mladića. I dok je razgovarao sa generalom Mladićem, pozvao je gospodina pod brojem 9, da i on razgovara sa gospodinom Mladićem. Ja sadržaj tog razgovora ne znam, ali mi je kasnije gospodin pod brojem 9 ukratko saopštio šta mu je rekao gospodin general Mladić, u tom telefonskom razgovoru.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Isptičajte nam to, molim vas.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, gospodin pod brojem 9, kad se vratio iz te druge kancelarije, on je bio vidno, da kažem, iznerviran i u povratku mi je rekao da je general Mladić galamio preko telefona, da ga je kritikovao, da mu je rekao: "Šta ti tražiš u Beogradu, tvoje je mjesto tamo gdje si, tvoje je mjesto na poziciji broj 3 i vrati se tamo. Šta tražiš u Beogradu?".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je broj 16 u jednom trenutku uhapšen od strane pripadnika Vojske Republike Srpske?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, on je uhapšen u ljeto 1992. godine, sad tačan datum ne znam, ali negdje u ljeto 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je broj 16 preneo nekakvu poruku u vezi sa njegovim hapšenjem?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, prenio mi je poruku i zamolio da obavjestim njegove ljude u Beogradu da pokušaju da ga spase, da ga izvade iz zatvora.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je on rekao "njegovi ljudi" šta ste vi mislili, na koga je on, u stvari, mislio?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa on mi je poručio da obavestim Frenkija da je on uhapšen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li pokušali to da uradite?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, ja sam otputovao i pokušao sam da stupim u kontakt sa gospodinom Frenkijem i otputovao sam u Beograd.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde ste pokušali da stupite u kontakt sa gospodinom Frenkijem Simatovićem?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa pokušao sam doći u zgradi MUP-a Srbije, ali pošto njega nije bilo tu, ja sam sačekao neko vrijeme preko puta u toj baraci o kojoj sam maločas govorio. I dok sam čekao da se eventualno pojavi Frenki, ljudi, mlađi ljudi u maskirnim uniformama koji su bili u toj baraci su mi rekli da iz zgrade upravo izlazi gospodin Jovica Stanišić i da bi bilo dobro da njega upoznam sa tim problemom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I jeste li otišli do gospodina Stanišića i sa njim porazgovarali o tom problemu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, ja sam izašao iz te barake i na izlazu iz zgrade MUP-a, dok je gospodin Stanišić čekao na vozilo, da uđe u vozilo, ja sam mu prišao, predstavio se ko sam, odakle dolazim i rekao sam mu da je gospodin pod brojem 16 uhapšen i da je zamolio da mu se pomogne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta vam je on na to rekao?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: On me je prvo pitao, pošto nije bio siguran kako se tačno, jer ja sam mu spomenuo samo ovaj nadimak ovog, ovog gospodina, onda me on pitao da li je on iz tog grada u kom je on rođen i da mu kažem tačno kako se on zove. Ja sam rekao tačno kako se zove ovaj gospodin pod brojem 16, rekao sam njegovo ime i prezime i on je u tom trenutku rekao ... Da, pitao me je šta ja mislim ko stoji iza tog hapšenja? Ja sam mu rekao da mislim da stoji SK Pokret za Jugoslaviju i on je u tom momentu rekao: "E sad su dirnuli u osinje gnjezdo". I posle toga je rekao: "Sad ću da im pošaljem teleks da ga odmah puste" i onda se vratio do, vratio se u zgradu iz koje je neposredno prije toga izašao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je on rekao "da su dirnuli u osinje gnjezdo", na šta je mislio, po vašem shvatanju?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ne znam na što je mislio, ali vidim da mu nije bilo prijatno kad sam mu to rekao da je uhapšen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste se vratili u opštinu pod brojem 3?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, da, vratio sam se.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je broj 16 pušten iz zatvora?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, on je pušten nakon desetak dana.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću da se sada svedoku pokaže dokazni predmet 476, tabulator 13. Da li prepoznajete ovaj dokument? Radi informacije Sudu, imamo dva primerka istog dokumenta, u svežnju koji smo dali stranama u sudnici i Pretresnom veću. Ima nekih netačnosti u ovom dokumentu i svedok je zamoljen da nam ukaže na te netačnosti. One su ovde podvučene. Gospodine, da li ste ranije videli ovaj dokument?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste prvi put videli taj dokument?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa prvi put sam ga vidio u decembru 1992. godine

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da rezimirate sadržaj dokumenta?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, u sadržaju dokumenta se govori o negativnim pojavama koje utiču na borbeni moral. Dokument je nastao u komandi jedinice pod brojem 19 i tu se, između ostalog, spominje u jednom djelu pozitivne strane ove grupe od 30 ljudi koja je došla iz Srbije, ali kasnije se spominje da su ti ljudi činili krivična djela i, naravno, spominje se i ovo najteže krivično djelo koje se desilo u mjestu pod brojem 4. I na kraju ovog dokumenta se spominju naredni postupci koje treba preduzeti da se te negativne pojave koje utiču na borbeni moral otklone i da se borbeni moral te jedinice digno na neki viši nivo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad ste prvi put videli ovaj dokument, da li je on smatran tajnim?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, on je smatran tajnim, a kasnije je ovaj dokumenat, o ovom dokumentu se raspravljalo i na skupštini opštine pod brojem 3.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste pre nekoliko dana uzeli jedan primerak ovog dokumenta i podvukli one delove koje smatrate netačnim?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ostatak dokumenta, ono što nije podvučeno, na osnovu vašeg iskustva i saznanja, tu je sve tačno, je li tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad molim da se svedoku pokaže tabulator 14 dokaznog predmeta Tužilaštva 476. Zamoliću vas da pogledate poslednju stranu gde je potpis. Da li prepoznajete potpis osobe koji potvrđuje zapisnik?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ti ima nekih materijalnih netačnosti u dokumentu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Suštinskih netačnosti nema na osnovu mojih saznanja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Posle puštanja broja 16 iz zatvora, da li je taj čovek ostao u području opštine broj 3 ili ju je napustio?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: On je odmah napustio to područje i vratio se kući.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U jesen 1992. godine, da li je bilo reči o tome da se on ponovo vrati u područje, da bi nastavio svoju vojnu aktivnost?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je taj zahtev njemu prenet?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, njemu je taj zahtev prenet.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A ko ga je preneo?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ja sam mu preneo taj zahtev telefonom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je on postavio neke uslove za svoj povratak u područje?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa da, on je rekao da "ako komandant korpusa želi da se ja vratim na to područje, ja bih volio da vi uputite jedno pismo u MUP Srbije i ako ja dobijem dozvolu, ja bih došao sa grupom ljudi, jer ne bih voleo da mi se dešavaju neprijatnosti, da me neko tamo hapsi i da me neko, ovaj, maltretira".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je takvo posmo napisano i poslato u MUP Srbije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, nakon konsultacije i diskusije donesena je odluka da se napiše takvo jedno pismo u kome bi se tražio njegov povratak i grupe ljudi, grupe dobrovoljaca i takvo pismo je upućeno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I ko je to pismo napisao?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: To pismo je, nakon odluke Kriznog štaba ove opštine pod brojem 3, napisano pismo i predsjednik tog Kriznog štaba, gospodin pod brojem 9 je potpisao to pismo i pismo je proslijeđeno u MUP Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je uručio pismo MUP-u Srbije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Lično ja sam odneo to pismo i uručio ljudima iz MUP Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kojoj osobi ste uručili pismo?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Uručio sam osobi, gospodinu Ivanu Prodaniću.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da sada obratite pažnju na čoveka pod brojem 24, na spisku imena pod tabulatorom 3. Kakvo je učešće on imao i kakve je veze on imao sa tim zahtevom?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, on je taj dan ugovorio sastanak sa ovim gospodinom. Znači ja kada sam stigao u Beograd, pozvao sam njega telefonom i onda, prvo smo se sastali u njegovoj kancelariji i onda je posle došao tu gospodin Prodanić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta se desilo kada je stigao gospodin Prodanić?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Malo smo razgovarali o tom pismu i ja sam, on me pozvao da s njim odem u zgradu MUP-a Srbije i ja sam s njim zajedno i sa tim pismom otišao u zgradu MUP Srbije. To je bilo negdje u večernjim časovima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: MUP Srbije ima nekoliko različitih manjih odeljenja. U koje ste konkretno odeljenje vi išli?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa u odjeljenje, u Resor državne bezbednosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta se desilo kada ste otišli u Resor državne bezbednosti?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, tu mi je rečeno da će oni da razmotre taj naš zahtjev i da će pokušati da pozitivno riješe taj zahtev.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je došao trenutak kada se broj 16 vratio u opštinu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

SUDIJA KVON: Gospodine Grum, ritam ispitivanja je prilično brz i teško ga je pratiti. Da li možemo da se vratimo za trenutak na dokument pod tabulatorom 13? Da li je ovaj pokolj iz optužnice uključen i u ovaj dokument? Ako jeste, recite mi u kom paragrafu?

TUŽILAC GRUM: Pogledajte stranu 2 tog dokumenta, poslednji pasus koji počinje rečima "peto, da se među srpskim specijalcima", a zatim da vam skrenem pažnju na početak rečenice koja počinje "masovna hapšenja i izolacija Hrvata koji su usledili" i ako pogledate ceo taj pasus, govori se o lokaciji pod brojem 4.

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da vas vratim na Resor državne bezbednosti. Molim vas, navedite nam sve ljude koje ste sreli u Resoru državne bezbednosti, kod kojih ste otišli sa tim zahtevom.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, pored gospodina Prodanića, sreo sam jednog gospodina koji se zove Fića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste njega ranije sretali?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Samo da ponovo postavim pitanje. Da li se broj 16 ponovo vratio u vašu opštinu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta se desilo kad se on vratio?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, kad se on vratio bila je jedna ofanziva u kojoj je on sa dijelom ljudi učestvovao i desilo se ovo zbog čega mu je posle suđeno, njemu i toj grupi, što smo vidjeli u ovom dokumentu, u tabulatoru broj 13.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su mu se pridružili i drugi ljudi izvan tog područja?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, sa njim je došla jedna manja grupa ljudi iz Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Otprilike, koliko je velika bila ta grupa?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, bilo je dvadesetak ljudi, sad ne znam tačan broj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću da se svedoku pokaže dokazni predmet 476 tabulator 15. Da li ste videli ovaj dokument ranije i da li prepoznajete potpis na njemu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, vidio sam ovaj dokumenat i prepoznajem ovaj potpis.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li ukratko da nam kažete o čemu se radi u dokumentu ili u pismu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, kako piše ovde, potvrda kojom se potvrđuje da pet komada motorola tipa "Radius-P-210" sa serijskim brojevima i dva komada rezervnih baterija, jedan komad stacionarni punjač baterija ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Samo da vas prekinem, u slučaju da sadržaj može da otkrije vaš identitet, pitaću vas da li se ovaj dokument odnosi na opremu ili na imovinu koja je pozajmljena opštini i koju je pozajmio MUP Srbije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ja bih vas ispravio. Ovde se govori o opremi iz MUP-a Srbije koji je korišćen u ovoj formaciji pod brojem 19, vojnoj formaciji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači ovo je bila oprema koju je MUP Srbije pozajmio vojsci koja se sad zvala Vojska Republike Srpske?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad molim da se svedoku pokaže tabulator 16 istog dokaznog predmeta 476. Molim vas da pogledate stranu gde je potpis i da nam kažete da li prepoznajete potpis osobe koje potvrđuje ovaj zapisnik saslušanja svedoka?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, prepoznajem potpis.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ovaj dokument se odnosi na sastanak sa raznim oficirima i predstavnicima MUP-a Srbije. Da li ste vi bili prisutni bar jednom delu tog sastanka na koji se odnosi ovaj zapisnik?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, ja sam bio prisutan jednom delu sastanka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je Milan Prodanić bio taj predstavnik MUP-a Srbije na sastanku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ima li nešto suštinski netačno u ovom zapisniku?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Na osnovu mojih saznanja, nema nešto suštinski netačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad bih vam skrenuo pažnju na period od kraja oktobra do novembra 1992. godine. Da li ste tada bili na jednom sastanku u Bjeljini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ja mislim baš na taj sastanak za koji ste me malopre pitali, koji stoji u ovom ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Postaviću vam jedno konkretno pitanje u vezi tog sastanka. Da li se na tom sastanku ponovo razgovaralo o čoveku pod brojem 16?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je bilo reči o tome šta činiti ukoliko on ponovo počne sa zločinima i sa pravljenjem problema u opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ja sam samo čuo kad je prilikom pozdravljanja na rastanku gospodin Prodanić pitao ovog gospodina koji se potpisao na ovom dokumentu, ako ovaj gospodin pod brojem 16 pravi bilo kakve probleme, da će on istog momenta da ga vodi u Srbiju. Dok je ovaj odgovorio: "Zasad nema nikakvih problema s njim" i gospodin pod brojem 16 je ostao na tom našem području.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, molim da pređemo na privatnu sednicu za sledeći deo svedočenja koji će biti kratak.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Svedoče B-1244, sada smo na otvorenoj sednici i prelazimo na drugu temu. Recite mi šta znate o načinu snabdevanja dizelom i benzinom za vašu opštinu tokom kasnije faze rata, od 1993. do 1995. godine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pogonsko gorivo je nabavljano iz tada Savezne Republike Jugoslavije. Poznato mi je da je u jednom kratkom periodu nabavljano i od Hrvata iz Herceg-Bosne, ali u vrlo kratkom periodu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom perioda u kome je vladao embargo, da li je opština još uvek dobijala pogonsko gorivo iz Republike Srbije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Pre nego što sednete, nešto u vezi sa ovim dokaznim predmetima. Većina njih su prihvaćeni. Da li svi treba da budu zapečaćeni? Ako ne, koji treba da budu?

TUŽILAC GRUM: Mi smo hteli da samo prva tri budu zapečaćena iz očiglednih razloga, pošto svi vide da je svedok zabrinut da se ne otkrije mesto iz koga on potiče i time i njegov identitet, tako da bih sada tražio da oni budu zapečaćeni. Kada svedok završi sa svojim svedočenjem, ja ću s njim da razgovaram detaljnije o tome šta njega brine i ponovo ću, onda, da razgovaram sa Pretresnim većem o tome da se makar neke verzije ovih dokumenata, u kojima će ponešto da bude izbrisano, stave u javni domen.

SUDIJA MEJ: U redu, sada idemo na pauzu. Počecemo sa unakrsnim ispitivanjem posle pauze. 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine B-1244, ukoliko tokom unakrsnog ispitivanja u bilo kom trenutku shvatite da bi neki od vaših odgovora mogao da obelodani vaš identitet, zatražite da pređemo na privatnu sednicu i mi ćemo to da razmotrimo.

SVEDOK B-1244: Hvala.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, poznajete pravila. Za bilo koje pitanje koje se tiče identiteta svedoka ili opštine ili liste sa imenima ljudi koja se nalazi u tabulatoru 3, ići ćemo na privatnu sednicu i na taj način ćemo da se bavimo takvim pitanjima. Da. Sekretar me je podsetio i to je vrlo ispravno, da i vas i gospodina B-1244 upozorim da pravite pauzu između pitanja i odgovora. Molim vas da pre nego što postavite sledeće pitanje proverite da li je svetlo na njegovom mikrofONU ugašeno. Izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja se nadam, s obzirom na ove napomene koje ste sad učinili, gospodine Mej (May), da ćete mi dati nešto više vremena s obzirom da, eto vidite i ti tehnički detalji to iziskuju. Gospodine 1244, vi ste rodOM iz Bosne i Hercegovine, je li tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ceo život ste proveli tamo?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sve vreme rata ste, takođe, bili tamo?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imali ste odgovornu funkciju u svome mestu koje neću da pominjem, jer je ovde ograničeno pominjanje tog mesta, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi da li vi imate jedan specifičan ugovor sa stranom koju predstavlja gospodin Grum.

SUDIJA MEJ: Mislim da o ovome treba da razgovaramo na privatnoj sednici.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su Srbi vaše opštine, dakle, ne pominjem opštinu, čini mi se da je gospodin Grum rekao da se ta opština vodi kao broj 3, da ... Dakle, opština u Bosni i Hercegovini ... Da su u februaru 1992. godine na sednici skupštine osnovali srpsku opštinu, evo da kažem, broj 3, je li tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi zbog čega su Srbi osnovali svoju opštinsku upravu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ja mislim zbog toga što su bile takve političke prilike i što je, na kraju krajeva, prijetila opasnost od nabujalog hrvatskog nacionalizma, s druge strane stvaranje hrvatske države, a u Bosni se taj nacionalizam prelivao i formiranje fundamentalističke, bar je tako izgledalo tada, fundamentalističke Stranke demokratske akcije i Srbi, da bi zaštitili svoja prava, su se odlučili na takav potez.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tada već bilo slučajeva upada hrvatskih snaga na teritoriju Bosne i Hercegovine, zauzimanja određenih mesta i raznih vojnih aktivnosti muslimanskih fundamentalističkih snaga, u okruženju vaše opštine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, koliko mi je poznato, bilo je u neposrednoj blizini, zapadno od moje opštine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a recite mi da li je tačno da je odluka o osnivanju srpske opštine broj 3, kako je ovde zapisana, doneta od strane legalno izabраниh opštinskih odbornika iz te opštine, a onda još iz tri druge susedne opštine kojih, čini mi se, na ovom popisu nema, ali za koje vi, pretpostavljam znate? Ako treba da pređemo na zatvorenu sednicu da nabrojim i te tri opštine, to možemo za jedan sekund da učinimo, ali nadam se da nema potrebe pošto, čini mi se da svedok mora znati to ... Gospodine B-1244 ...

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, u to vreme, dakle, u vreme formiranja srpske opštine na tom području u Bosni i Hercegovini, koliko

je Srba izbeglica, između ostalog iz Zapadne Slavonije i iz ostalih krajeva prošlo kroz tu opštinu ili odlučilo da u njoj ostane?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ja ne znam tačan broj, ali mnoge kolone povremeno su prolazile iz Zapadne Slavonije. Većina je prolazila, a jedan manji dio se i zadržao, ali mi je poznato da su prolazili i da su im mještani organizovali nešto da pojedu i popiju, da se tu privremeno zadrže i da dalje nastave put.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ukazali im neku pažnju, solidarnost i neki su nastavili putem, a jedan manji deo je i ostao tamo, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da ste sa mnogima od njih razgovarali, jesam li u pravu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta su vam rekli, zbog čega su morali da napuste svoje domove i imanja?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, njihove priče su bile potresne. Uglavnom su pričali da su morali da napuštaju svoje kuće pod pritiskom Zbora narodne garde u Hrvatskoj. Oni su to nazivali "ustašama", zbog ustaša su kaže, morali da napuštaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su ih nazivali?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Koga kako su nazivali, oprostite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... oni nazivali ustašama?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, vremenom smo i mi počeli tako nazivati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, osim ovih napada koje ste maločas potvrdili na delove teritorije vaše opštine, recite mi, da li je pre donošenja odluke o osnivanju te opštine, bilo i nekog značajnijeg granatiranja okolnih sela na tom području, od strane upravo ovih neprijateljskih snaga?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, na mom području ne sećam se da je bilo granatiranja, ali su se čule eksplozije koje su preko Save dolazile. Zvuk se čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je artiljerijska vatra sa teritorije Hrvatske, preko Save, bila usmerena na određena područja na teritoriji Bosne i Hercegovine, upravo, na područje vaše opštine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, nije mi poznato da je bilo na području moje opštine. Koliko sam čuo, bilo je zapadno od moje opštine, ali na području moje opštine, ne sjećam se da je bilo artiljerijske paljbe ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zapadno od vaše opštine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, možda tridesetak, četrdeset kilometara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo poginulih i ranjenih?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Koliko sam ja tada čuo, bilo je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li vi, u okviru svoje porodice, imali poginulih i ranjenih članova prilikom ...

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: U toku rata, imao sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su oni stradali?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Stradali su od hrvatsko-muslimanskih vojnih formacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu li bili vojna lica ili civili?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, bilo je vojnih lica, a bilo je i civila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li tačno da su već tada bili organizovani i naoružani oni odredi pod nazivom Zbor narodne garde i HOS?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su posebno Stranka demokratske akcije, vodeća stranka na muslimanskoj strani, takođe bila organizovana i naoružavana od Patriotske lige, takozvane Patriotske lige naroda i Zelenih beretki i tako dalje?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je osnivanje srpske opštinske uprave u opštini o kojoj govorimo bio, u stvari, odgovor na već organizovani

oružani pokret i kad je reč o muslimanskim i kad je reč o hrvatskim ekstremistima i za događaje vezane za stradanje naroda u zapadnoj Slavoniji i u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da. Po mom mišljenju, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je već posle mesec, dana, dakle 22. marta 1992. godine održana nova sednica opštinske skupštine, na kojoj ste vi dobili određenu važnu funkciju? Reč je o opštine broj 3 i još tri opštine, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da u to vreme, kad ste vi došli na tu funkciju, znači u martu 1992. godine, nisu postojale, u stvari, nikakve srpske policijske snage?

(privatna sednica)

sekretar: Sad smo na otvorenoj sednici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je u to vreme, dakle, koje smo sada pominjali, već bila proglašena Republika Srpska unutar Bosne i Hercegovine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi da li je tokom aprila meseca 1992. godine, pa sve do druge polovine maja meseca Jugoslovenska narodna armija još uvek bila jedina zvanična i legalna oružana formacija na području Bosne i Hercegovine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tačno da je u delu Posavine o kome između ostalog se govori, postojala takozvana 17. taktička grupa JNA, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste i vi, kao član rezervnog sastava JNA imali raspored unutar neke manje formacije i u okviru te 17. taktičke grupe?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je u tom smislu rezervni sastav unutar te 17. taktičke grupe bio organizovan u četiri odreda?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vas je gospodin Grum juče pitao jedno za drugim dva pitanja, pa ću ih ja spojiti. Pitao vas je u vezi sa strukturom pripadnika ta četiri odreda, vi ste odgovorili da ih je sačinjavalo lokalno stanovništvo, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda vas je pitao odakle oprema i oružje, vi ste odgovorili da je oružje takođe iz lokalnih izvora odnosno iz magacina JNA iz blizine.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ta četiri odreda su lokalno stanovništvo, poreklo oružja, takođe lokalno. Je l' tako, gospodine B1244?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste, takođe, kao vojni obveznik dobili poziv od opštinskog Sekretarijata narodne dbrane i, prema rasporedu, bili dodeljeni određenom odredu, neću da ga identifikujem koji je takođe bio u sastavu 17. taktičke grupe JNA, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to bilo februara meseca 1992. godine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste, u stvari, tada, kao i mnogi drugi dobili poziv za vojnu vežbu, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sad mi recite da li je tačno da je posle povlačenja JNA iz Bosne i Hercegovine zadržana, u formacijskom smislu, ista organizaciona struktura, ali samo da su promenjeni nazivi jedinica i komandna struktura? Dakle, maločas smo konstatovali, to je bilo sastavljeno od ta četiri odreda od lokalnog stanovništva, poreklo naoružanja takođe lokalno, kad se povukla, bili su pod komandom JNA, kad je postojala JNA, dok se nije povukla, kad se povukla JNA ostali su svoji na svome u okviru onoga što se stvaralo kao Vojska Republike Srpske, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je 17. aprila, dakle još, dok je JNA bila na tom području, komandant 17. taktičke grupe naredio da se značajni objekti i institucije u vašoj opštini stave pod kontrolu? Je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad mi odgovorite, pošto se ovde stalno postavlja pitanje preuzimanja vlasti, recite mi, je li to učinjeno u cilju preuzimanja vlasti od strane Srba u vašoj opštini odnosno opštini broj 3, ili sa namerom da se obezbedi normalno funkcionisanje komunalnih službi, privrednih objekata, postrojenja i tako dalje?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: S tom namjerom je urađeno i s takvom zamisli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Komandant taktičke grupe JNA je nastojao da obezbedi normalno funkcionisanje komunalnih službi, privrede i ostalih objekata od značaja za opštinu. Je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, on je to tražio od lokalne, civilne vlasti da organizuje te komunalne poslove.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je tačno da su na području te opštine vaše već uveliko bili organizovani i kad je reč o hrvatskim snagama i kad je reč o muslimanskim snagama u okviru svoje TO, nezavisno od strukture JNA i u okviru onih jedinica Patriotska liga, Zelene beretke, HVO i tako dalje?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite o događajima 17. aprila i da je učestvovala jedna grupa dobrovoljaca, njih pedesetak, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema vašim izjavama njih trideset je bilo iz Srbije, a ostalo su bili mladići sa područja opštine o kojoj vi govorite, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada, pošto gospodin Grum ovde sa ovih 30 operiše kao sa neakvom specijalnom jedinicom Državne bezbednosti Srbije, molim vas recite mi da li je tačno da su ta tridesetorica u stvari njih 28 bilo, ja ne znam smem li da kažem grad iz Srbije, pošto ga ovde nema na popisu i da su bili dobrovoljci Srpske radikalne stranke. Je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, oni su bili dobrovoljci Srpske radikalne stranke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su oni, s obzirom da je još uvek JNA bila, bili dobrovoljci u JNA?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, oni su se odmah, drugog dana po njihovom dolasku uključili u sastav postojeće vojne jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, da ovo bude jasno, pošto kad se fragmenti razni izvlače, može se napraviti pogrešan mozaik. Dakle, ova grupa dobrovoljaca iz jedne opštine nije bila nikakva jedinica DB Srbije nego dobrovoljci jedne stranke koji se prijavili kao dobrovoljci u JNA. Je li tako ili nije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Sad to je malo složeno pitanje. Oni su došli kao dobrovoljci Srpske radikalne stranke i uključili se i odmah su uključeni u vojnu formaciju koja je bila pod komandom JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vas pitam. A kasnije, kad se JNA povukla, oni su bili dobrovoljci u Vojsci Republike Srpske, je li tako ili nije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle u bilo koje vreme, ta grupa je bila grupa dobrovoljaca koja se prijavila ili u JNA, dok je JNA postojala na tom terenu ili, kasnije, dobrovoljci u Vojsci Republike Srpske?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome oni nisu bili nikakve specijalne jedinice DB Srbije. Je l' tako, gospodine 1244?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, da, dok su bili na prostoru te opštine, uvijek su bili u sastavu, do 18. maja JNA, a kasnije, posle 18. maja, u sastavu Vojske Republike Srpske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato što, inače, Srpska radikalna stranka tvrdi da je uvek dobrovoljce slala isključivo ili u JNA ili u Vojsku Republike Srpske ili u vojsku Republike Srpske Krajine, dakle, nikad nekakve svoje posebne formacije nije formirala. Vama to nije poznato na teritoriji vaše opštine, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, na području moje opštine je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bili su dobrovoljci dakle ili u JNA ili u vojsci Republike Srpske, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, sad, na čelu dobrovoljačke jedinice, kako ste izjavljivali, bio je izvestan ... Ja mislim da ste ga vi ovde ... Da, pod brojem 16, ličnost pod brojem 16, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' i on bio pripadnik Vojske Republike Srpske?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Dok je bio na području dotične opštine, bio je u sastavu Vojske Republike Srpske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato i govorim to što želim da se naglasi, pošto sam shvatio da gospodin Grum nastoji da mu pripiše da je on tu predstavljao Ministarstvo unutrašnjih poslova Srbije, a on je bio dobrovoljac u Vojsci Republike Srpske, je l' to tačno ili nije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' vama poznato da je ta ličnost imala službenu legitimaciju nekog organa Republike Srpske Krajine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ja nisam nikad vidio nikakvu službenu legitimaciju kod njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste juče govorili o tome da ste se sreli u Beogradu sa Frankom Simatovićem, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja bih želeo da to malo pobliže objasnimo. Da li ste vi bilo kada pozvani s njegove strane da dođete u Beograd?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ne, nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je, pošto vi kažete da ste ga u dva navrata sreli, izdao bilo kakvo naređenje ili dao bilo kakav nalog u vezi sa bilo čim, dakle, da ne specificiram uopšte?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sam ja dobro shvatio, vi ste imali grupu od dvadesetak ljudi na obuci u Republici Srpskoj Krajini, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da. U Istočnoj Slavoniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U Istočnoj Slavoniji. Tada je još bila SAO Istočna Slavonija, Zapadni Srem, Baranja, je l' tako? Ili je već bila Republika Srpska Krajina?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, sad ne znam kako se tačno formalno zvala, ali znam da je u geografskom području Istočne Slavonije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste želeli da obidete te ljude koji su se tamo nalazili na obuci, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ste otišli jednim putem kojim ste mogli, dakle, preko Srbije, a svratili ste u Ministarstvo unutrašnjih poslova da zamolite da vas neko, da vam omogući da pređete tamo, da vas neko odvede. Je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Grum je govorio o tome kao da se oni pobrinu za vaš transport. Ja sam iz vašeg izlaganja shvatio da su

vam, u stvari, rekli da neko sutra ide ili u najskorije vreme ide u tom pravcu, pa možete da vozite za njim da biste došli na određite na koje želite da stignete, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, toga dana, ne sutradan, nego toga dana da idem za tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nisu vas oni transportovali, nego ste vi išli za jednim vozilom koje je inače išlo u tom pravcu, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi ste tada videli Franka Simatovića da je on putovao u tom pravcu, da je bio u civilnom odelu i išao svojim poslom, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Posle ste objasnili da ste se zaustavili kod neke kuće u blizini Iloka gde je on izašao jer je imao neki razgovor ili neki svoj posao, a oni su se pobrinuli da vam daju nekoga da vas odvede u taj tamo kamp, da nađete ove svoje meštane koji su bili na obuci, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, vi nemate nikakvo saznanje o bilo kakvoj njegovoj vezi sa tim kampom. On je ostao u nekoj kući koja nema veze s kampom, a vama su dali nekog čoveka da vas odveze, odnosno, da vam pokaže gde je to, da bi videli ove svoje ljude. Je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, on mi je predložio da uzmem čovjeka koji me je odveo tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je, rekao bih, neka vrsta kolegijalne usluge da ođete da posetite ove svoje, svoje tamo drugove u kampu u Republici Srpskoj Krajini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, s moje strane je to bio jedan kolegijalni gest da ih posjetim, a na osnovu predloga i molbe ovog gospodina pod brojem 13, koji mi je dao ideju i zamolio me da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj gospodin pod brojem 13 je funkcioner vaše opštine u Bosni i Hercegovini, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U stvari, on vam je i sugerisao da idete da obiđete ove ljude, a da zamolite kolege da vam pokažu gde je to, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, kada ste vi došli tamo, iz vašeg opisa koji sam slušao juče, vi ste rekli da ste videli tih vaših dvadesetak sugrađana, da su nosili uniforme i da su imali crvene beretke, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, dobro, pošto su oni nosili uniforme i imali crvene beretke, jesu oni bili, znači, neke crvene beretke vaše opštine, ljudi koji su tu obučeni, il' su bile Crvene beretke nekog MUP-a ili Srbije ili Krajine ili bilo čijeg drugog?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: To su bili naši ljudi, sa naše opštine koji su se posle obuke vratili u naše mjesto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su bili na treningu, vratili se tamo i to su bile crvene beretke vaše opštine, ove broj 3?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to nisu bile nikakve Crvene beretke MUP-a Srbije, je l' tako ili ne?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno nisu bile, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Nisu bile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, pa dobro, da to razjasnimo. Samo da vidim ... Ja se nadam da mogu i da preskočim nekoliko pitanja. E sad mi samo recite ovo, da preciziramo, da li se radilo o kampu MUP-a Srbije ili MUP-a Republike Srpske Krajine, taj u koji ste vi otišli.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Sad zvanično kome je taj kamp pripadao, to ja zaista ne znam. Zvanično, oficijelno. Ali geografski, bio je na području istočne Slavonije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači Republike Srpske Krajine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni koje ste tamo videli u crvenim beretkama, takođe bile su crvene beretke Krajine, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Čiji su oni bili, to uistinu ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi govorite kasnije, mi ćemo morati da prođemo malo kroz te registratore, da je jednom broju, ili tačnije deseterici dobrovoljaca koje ste pominjali, suđeno pred Vojnim sudom u Banja Luci, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Među okrivljenima bio je i taj čovek koga ste označili brojem 16, a i ovaj drugi koga ste označili brojem 18, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A za koga ste u toku svedočenja rekli da je izvršio i neka ubistva, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, ovaj pod brojem 18.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to bio neki kriminalac koji je kasnije, u nekom kriminalnom obračunu nastradao? Je l' vam nešto poznato o tome?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, čuo sam da je nastradao u jednom obračunu kasnije, u svom mjestu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je imao veze sa policijom Republike Srpske ili sa policijom Srbije ili sa policijom Krajine? Ne mislim u smislu hapšenja nego u smislu bilo kakve veze sa policijom bilo Srbije bilo Republike Srpske Krajine.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Oprostite, ali ne razumem pitanje. Imao je veze jer su ga hapsili, ali ne znam šta konkretno hoćete da me pitate?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitam vas da li je ličnost, pogledajte, molim vas, na spisak, to je ličnost broj 18 o kome ste govorili da je izvršio neke zločine. Da li je taj čovek, dakle, taj čovek imenom i prezimenom

i nadimkom koji ovde stoji, ikada imao neke veze sa policijom Srbije, sa policijom Republike Srpske ili s policijom Republike Srpske Krajine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Opet mi nije jasno pitanje, oprostite. Je l' vi pitate da li je on bio zvanično zaposlen, je li imao neki dokumenat ili ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne radi se o dokumentu. Je l' imao neke, je l' imao bilo kakve odnose saradnje sa bilo kojom od te tri policije? Koliko shvatam iz ovoga što ste vi svedočili, on je bio jedan od dobrovoljaca koji se prijavio tu, u opštini broj 3, kako je zovemo, u redovne, regularne vojne snage i u tom svojstvu počinio određena dela, je l' tako ili ne?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Tako da. Pa nije mi poznato da je imao neke zvanične veze sa bilo kojom od policija koje se spominju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je imao nekakve nezvanične veze sa bilo kojom od tih policija?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Nije mi poznato ni to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, ni zvanične, ni nezvanične? Recite mi, pošto u ovoj presudi Vojnog suda u Banja Luci, ja ću da vidim da li mi kasnije treba, na drugoj strani te presude pošto ih sve nabraja, njih deset ... Vojni sud u Banja Luci, poslednja rečenica glasi: "Svi okrivljeni su pripadnici Vojske Republike Srpske", je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada mi recite je li tačno da je njima suđeno zbog maltretiranja i protivpravnog lišavanja slobode nekoliko lica među kojima je bilo i Srba i Muslimana i Hrvata?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tako, gospodine 1244?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, odgovorio sam sa "da".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam vas čuo. Zbog izmenjenog glasa, ja držim ovu slušalicu da vas bolje čujem, ali to nije uvek efikasno. Dakle, oni su okrivljeni i kaže se u presudi "krivi su" i to je bila, očigledno, jedna jedinica ili izviđačka patrola, koliko sam ja shvatio iz ovog vašeg svedočenja, Drugog krajiškog korpusa, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, to su bili izviđači iz Prvog krajiškog korpusa, ali ... Iz jedne brigade iz Prvog krajiškog korpusa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Brigade Prvog krajiškog korpusa i oni su ih zadržali, uhapsili i maltretirali, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete "Krajiški korpus", govorite o Prvom krajiškom korpusu Vojske Republike Srpske, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad vidite, u tom spisku vojnika Vojske Republike Srpske, izviđača koje su oni protivpravno, kako kaže, "krivi su, jer su ih protivpravno lišili slobode", imate, ja ne znam da li mogu da pročitam ova imena, gospodine Mej, ili ne mogu, ako ne mogu ja ih neću čitati, ne tražim zatvorenu sednicu nego ću da ...

SUDIJA MEJ: Ako se imena budu čitala, onda moramo na privatnu sednicu, inače ostajemo na otvorenoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Neću da čitam imena, ali pošto imate pred sobom, to je na trećoj strani presude gde se kaže da su oni proglašeni krivima zato što su od 3. novembra do 16. novembra 1992. godine ... (*izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) ... Republike Srpske u odnosu na Muslimane i Hrvate, evo ovde po ovom dokumentu vidi se bili u sastavu i to izviđačke jedinice Prvog krajiškog korpusa. Je li tako ili ne?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, koliko je meni poznato oni koji su hteli, mogli su da budu u vojsci Republike Srpske. I bilo ih je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znam da ih je bilo. Bilo je čak i čitavih brigada, nego govorim o tome da se ovde govori o vojnicima Vojske Republike Srpske, a da se vidi da su unutra i Hrvati i Muslimani, jer ovi se upravo kažnjavaju zbog protivpravnog maltretiranja i hapšenja ovih ljudi, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je tom prilikom ovaj čovek koji je označen brojem 16, on, dakle, nije počinio ubistva, nego onaj

drugi koji je kasnije nastradao, kriminalac, za koga ste rekli da nema veze ni sa jednom od ovih policija, da li je tačno da je ova ličnost, dakle, broj 16, optužen takođe za krivično delo "protivljenja pretpostavljenom" ... Da je zbog sukoba sa vojnom policijom Vojske Republike Srpske do kog je došlo zato što ste vi i još jedna osoba bili uhapšeni od strane vojnih vlasti Republike Srpske, pa je on, u znak protesta blokirao neku komunikaciju? Je l' tako? ... *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća) ...*

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, mislim da optuženi govori o dokumentu pod tabulatorom 10, što je optužnica. Ali ako pročitate ono što je prevedveno, optužnica tačno sadrži neke reči, neke izraze koje bi mogle da navedu nekoga na zaključak da se o tome zaista i radi, pa je tako malo nejasno i to je dokument koji je, naravno, u posedu tužioca.

SUDIJA MEJ: Da, to je tužilac potpisao i sad izgleda da se iznose razlozi pred Pretresno veće koji se prvi put čuju. On samo predlaže da se to sasluša. Ovo je sve prilično zbunjujuće. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Jesmo li na privatnoj ili na otvorenoj?

sekretar: Na otvorenoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste pomenuli u glavnom ispitivanju da ste sreli Jovicu Stanišića, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi s njim niste, koliko sam vas ja razumeo, imali zakazan ikakav sastanak?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ne, nikakav. To je bilo slučajno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste ga presreli ispred vrata kad je ulazio u kola, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je neko pokazao da je to on, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Prije toga ga nikad nisam vidio i neko od tih ljudi mi ga je pokazao i rekao "To je on i bilo bi dobro da ga upoznaš" i ja sam ga presreo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste došli u Beograd da kod nekog od visokih funkcionera intervenišete u korist ovog vašeg prijatelja koji je bio u zatvoru, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda ste otišli u MUP, čekali tamo i onda vam je neko od prisutnih pokazao Jovicu Stanišića i rekao: "Evo, ono je Jovica Stanišić, načelnik Državne bezbednosti, idi pa se obrati njemu, ako ćeš nekoga da moliš. On je važan čovek", je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste uhvatili za rukav Jovicu Stanišiću pri ulasku u kola i požalili mu se da tamo ima raznih problema, da ga zamolite da i on svojim autoritetom utiče da vam se pomogne, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, nisam ga uhvatio za rukav bukvalno, ali sam ga zamolio da me sasluša i kratko sam mu izneo taj problem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, dobro, to se često događa raznim funkcionerima da ih neko zaustavi na ulici i da im iznese neku žalbu, jer vi se niste obratili njemu ni da vas primi, niti vas je on zvao, niti vas je znao, niti ste vi znali njega, jednostavno, na ulici ste mu ispričali i tržili neku pomoć, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste pre toga znali ni kako izgleda?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Nisam, jer nisam imao prilike nikad da ga vidim, čak ni na televiziji, ni u novinama, nigde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste razgovarali s njim i to, koliko sam ja shvatio iz vaše izjave, manje od jednog minuta i rekli da je, eto, ovaj vaš prijatelj uhapšen, pa vi molite da se pomogne šta se može i tako dalje.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' tačno da on nije mogao da se seti ni ko je taj čovek za koga vi molite?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, nije znao tačno nego me je pitao, pitao me je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi se njemu obraćate sa nekom molbom za nekog čoveka, on ne zna ni o kom čoveku vi govorite. Pitao je ko je to?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, pitao me kako se on zove.

SUDIJA MEJ: Ovo je pogodan trenutak za pauzu. Gospodine Miloševiću, imate još sat i deset minuta na raspolaganju, ako želite. Uračunato vam je dodatno vreme koje smo mi uzeli u obzir. Da li amikusi imaju pitanja?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Vrlo kratko, pet minuta.

SUDIJA MEJ: Juče sam rekao da ćemo danas da razmatramo izjave po pravilu 92bis i mislim, s obzirom na okolnosti, da bi to trebalo da odložimo za sutra, kako bismo mogli danas da završimo sa ovim svedokom. Molim vas da o tome obavestite gospođu Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff).

TUŽILAC GRUM: Reći ću joj. Hvala, časni Sude.

SUDIJA MEJ: U redu, pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ne idemo dalje u ove detalje, recite mi, molim vas, gospodine 1244, da li je Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije imalo na bilo koji način, bilo kakav uticaj na odluke Kriznog štaba opštine o kojoj vi govorite, odnosno broj 3 i kasnije Ratnog predsedništva te opštine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je MUP Republike Srbije uopšte imao bilo kakvog uticaja na odluke koje su vlasti u vašoj opštini donele u martu i aprilu mesecu 1992. godine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitam, samo da vidim ... Vi ste nešto govorili o tome da su ovoj osobi za koju smo ustanovili da je bio tamo dobrovoljac, ali veoma cenjen, kako vi kažete i od naroda i tako dalje, poklonjena neka vozila, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ako mislite na osobu pod brojem 16, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Grum je sugerisao da je to bilo vezano za nekakav ratni plen i da su ona oteta, međutim vi ste objasnili da su ta vozila bila napuštena, dakle, ne oteta od lica kojima su pripadala i da su ostala posle povlačenja muslimanskih snaga, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ja ne znam tačne detalje kako se to odvijalo, ali, koliko mi je poznato, posle borbi u tom selu i kada se vojska povukla i Hrvati koji su živeli u tom selu, ostala su vozila i neki traktori i to je organizovano, ovaj, pokupljeno i evidentirano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li bila takva praksa da vi pojedincima u to vreme poklanjate nekakva vozila koja su bila, nesumnjivo, vlasništvo drugih lica?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, nije bio veliki broj tog poklanjanja, ali bilo je par slučajeva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto je to učinjeno?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, u konkretno ovom slučaju, za gospodina pod brojem 16, to je učinjeno u znak zahvalnosti za njegov doprinos u borbi i očuvanju tog teritorija od neprijateljskih snaga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da pronađem jedan tabulator pošto ... Imao sam ovde, ali ja to sada izgleda da teško mogu da nađem, tabulator koji se odnosio na pismo iz vaše opštine upućeno opštini koju je gospodin Grum rekao da se označi sa brojem 26, opštini u Srbiji. Da li se sećate toga?

TUŽILAC GRUM: Tabulator 7

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, sjećam se tog pisma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko sam ja, ovako letimično gledajući to pismo koje ja sada, na žalost, ne mogu da nađem, ne znam koji je to tabulator, ako bi neko hteo da pomogne ... Broj 7, da, evo ga. I sada se kaže tu ... To je upućeno, gore piše "Srpska Republika Bosna i Hercegovina i srpska opština" broj 3, da kažemo ne piše broj 3 nego piše ime opštine "Bratskom srpskom narodu opštine" 26, to je jedna opština duboko u unutrašnjosti Srbije, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odakle je poreklom lice koje je pod brojem 16 i koje se borilo kao dobrovoljac u Vojsci Republike Srpske, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda se kaže: "Srpski narod srpske opštine", da kažemo broj 3, "uspeo je odbraniti svoju teritoriju" i tako dalje i onda kaže "u teškim borbama za opstanak srpskog naroda ovog kraja, neizmernu pomoć pružio i pokazao izuzetnu hrabrost vaš sugrađanin, a sad miljenik srpskog naroda našeg kraja" i onda piše ime broja 16. I onda kaže: "Naš srpski narod ovim putem želi izraziti zvaničnu zahvalnost narodu opštine" 26, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Što ima takvog sina". I onda predlaže i bratimljenje bratskog naroda dve opštine i da to treba da bude simbol tako potrebnih odnosa srpske sloge i tako dalje i tako dalje i potpis predsednika Skupštine vaše opštine, inače, pod jednim brojem ovde takođe naveden ... Dakle, da li iz ovoga pisma i iz onoga što ste vi objašnjavali jasno proizilazi da se ovde radi isključivo o dobrovoljcu iz jedne srednje velike opštine iz unutrašnjosti Srbije, koji je tu, kako bih rekao, zadobio neko poštovanje i poverenje tih ljudi koji su tu bili, odnosno, da li je jasno da se tu ne radi niokakvom predstavniku bilo kakvog organa iz Srbije, koji je u tom svojstvu bio tamo, već isključivo o dobrovoljcu o kome vi ovde govorite? Je li tako, 1244?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To smo, dakle, razjasnili. E sad, molim vas, pogledajte tabulator 13. On nosi datum 1. decembar 1992.

godine i to je komanda jedne brigade, pešadijske brigade Vojske Republike Srpske. Ja bih želeo da samo kratko preko toga pređete, pošto se odnosi na vašu opštinu, a reč je o dokumentu koji nosi datum decembar 1992. godine, reč je o brigadi Vojske Republike Srpske, a naslov dokumenta je "Informacija o nekim pojavama koje doprinose narušavanju morala među borcima i dovode do usložavanja bezbednosno-političke situacije u okviru te brigade i dotične opštine". Pa se onda u tački 5 kaže pod navodnicima, "da se među 'srpskim specijalcima' kriju kriminalci jugoslovenskog kalibra kako je pokazalo njihovo ponašanje, par dana posle oslobađanja vaše opštine. I onda se kaže, "vrše nezapamćenu pljačku privatne i društvene imovine koju prebacuju u Srbiju, a možda i u druge krajeve Jugoslavije", kaže da se njima priključuju i neki domaći kriminalci i tako dalje. Dakle, da li iz ove informacije koja je prilično duga i ja nemam vremena da je posebno celu čitam, ali govori se i o pražnjenju trezore filijale SDK s novcem i vrednostima od oko 500.000 nemačkih maraka i tako dalje, da li iz ovoga proizilazi da komanda brigade Vojske Republike Srpske na tom području nastoji da eliminiše nezakonito kriminalno ponašanje pojedinih dobrovoljaca koji su se pojavili na tom terenu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste u svom izlaganju govorili i o tome kako ste videli naredbu komandanta brigade pred ove borbe koje su bile, između ostalog, obuhvaćene vašim svedočenjem, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I iz vašeg svedočenja dalje proizilazi, to je bila redovna brigada vojske, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz vašeg svedočenja proizilazi da je sukob trajao između pola sata i jedan sat, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja nemam podatak, a niste ga ni vi pomenuli koliko je ljudi poginulo u tim sukobima, u vezi sa tim što se događalo u vašoj opštini, u to vreme?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Koliko mi je poznato, poginula su dva čovjeka i jedan je ranjen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta su bili po nacionalnosti ta dva poginula i taj jedan ranjen?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Jedan ranjeni je bio Srbin. Drugi, u stvari, prvi koji je poginuo je, takođe, bio Srbin za koga se kasnije ispostavilo da je bio gluh i da nije stao kad mu je naređeno da stane, nije čuo. I drugi poginuli, koliko se sjećam, bio je Hrvat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U onom ratu u vašoj opštini koji je trajao između pola sata i sat su bile tri žrtve, dvojica poginulih, od toga jedan Srbin, jedan Hrvat i jedan ranjen koji je bio Srbin, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, koliko se ja sjećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda vam je gospodin Grum postavio pitanje kakvu je ulogu imala lokalna policija. Da li je moja pretpostavka tačna da je komanda brigade koja je držala pod kontrolom grad, insistirala da lokalna policija obavlja svoje redovne dužnosti održavanja javnog reda i mira i brige o bezbednosti i imovini stanovnika, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo bilo kakvog organizovanog proterivanja građana hrvatske i muslimanske nacionalnosti iz vaše opštine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Organizovanog protjerivanja nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, pošto ste govorili o zatvoreniciima i naveli da su bili u policijskoj stanici, ali pošto je ona mala da su oni bili delimično i u zgradi TO, osnovnoj školi i srednjoj školi, vi ste pomenuli da je među njima bilo i pripadnika oružanih snaga suprotne strane, a i drugih lica. Želeo bih da mi preciznije kažete, otprilike, o kakvoj se strukturi radilo, koliko je tu bilo zarobljenih pripadnika koji su nosili uniforme i oružje i tako dalje, zarobljenih u tim borbama, a koliko drugih lica?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Teško je meni sada da iznosim procentualno učešće, ali prvu noć su zarobljeni samo oni koji su pružili otpor. Posle toga su privođeni i hapšeni oni za koje se iz zaplenjene dokumentacije ... Njihovih planova ... Je bila vojna struktura gdje su bila tačno imena ljudi i u toku istrage, ako se došlo. Znači, prvih dana su privođeni uglavnom oni koji su imali oružje ili koji su bili, koji su u trenutku hapšenja imali oružje ili su bili u tim oružanim formacijama. Kasnije je bilo i privođenja drugih ljudi za koje

se nije pouzdano moglo dokazati da su imali kod sebe oružje i da su bili u organizaciji. Za njih bi se moglo reći, za taj manji dio, da su bili civili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ...i na osnovu informacije sa terena u toku istrage. Dakle da su ...

SUDIJA MEJ: Prevodioci nisu čuli pitanje. Možete li da ga ponovite, molim vas?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije bio uključen, očigledno, mikrofon. Dakle, vi ste rekli da je, da je jedan broj bio, da su to bili pripadnici muslimanskih i hrvatskih formacija, a da su ostali, koji nisu bili, dakle, pripadnici muslimanskih i hrvatskih formacija, nosili oružje i uniforme, bili privođeni sa terena u toku istrage. Je l' to znači na bazi te zaplenjene dokumentacije, oni koji su bili na spiskovima tih organizovanih jedinica, Zelenih beretki, Patriotske lige, HOS-a i tako dalje?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, šta je se desilo sa tim koji su imali tretman ratnih zarobljenika, s obzirom da su zarobljeni u toku sukoba i šta se desilo sa tim drugim licima koja su privođena?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Većina lica koja su tretirana kao ratni zarobljenici su u razmjenama razmjenjeni za već zarobljene Srbe na području, koji su bili zarobljeni na susjednim, na području susjedne opštine od stane hrvatsko-muslimanskih formacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi kasnije govorite o tome da je broj 16 zamolio da ga odvezete u Beograd i vi ste bili tamo u nekom objektu koji pripada MUP Srbije, u dvorištu MUP-a, kako shvatam, neka baraka, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda ste sreli, kako kažete, Franka Simatovića, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I Franko Simatović se interesovao šta se dogodilo. Hteo je da ima neki izveštaj, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On nije hteo da piše izveštaj. Izvestio ga je usmeno o onome što je on znao šta se dogodilo, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Mislim da ga je usmeno izvjestio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je Franko Simatović inače vodio Obaveštajnu upravu u Resoru državne bezbednosti i da mu je posao bio da prikuplja sve informacije do kojih može doći?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Sad ja ne znam konkretno šta mu je bilo u opisu radnog mjesta, ali pretpostavljam da mu je to bio posao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle iz ovoga je jasno, on nije nikome davao nikakav nalog već je hteo da sazna informacije vezano za događaje o kojima ste mu ih vi mogli dati, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, ja sam čuo kad je tražio izveštaj, ali nisam čuo za neko naređenje ili za neki nalog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kasnije govorite o tome, samo da nađem onaj vaš tabulator 3 gde su vam imena ... Evo ga. Vi kasnije govorite da je u kancelariji broja 9 koji je bio rukovodilac u vašoj opštini, je l' tako, to nije sporno ...

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... bio sastanak gde je bio komandant jedinice 19, u stvari, mislim da nije uopšte sporno niti odaje bilo kako vaš identitet ako se kaže da je bio komandant brigade tamo, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da je on došao u kancelariju kod tog nadležnog rukovodioca vaše opštine, je l' tako ...

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... da mu kaže da je on smenio ovo lice broj 16, pre svega, očigledno iz onih razloga koji sadrži ova informacija, koju smo maločas citirali o raznom nelegalnom ponašanju i tako dalje. Je li tako ili ne?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ova informacija je pisana mnogo kasnije, ali može se reći "da".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada mi objasnite, pošto je komandant smenio tog čoveka pod brojem 16, iz ovoga što ste vi govorili proizilazi da je rukovodstvo vaše opštine broj 3, dakle, bilo protiv te smene i da je formirana jedna prilično velika delegacija koja je išla kod komandanta korpusa da interveniše u vezi sa tim smenjivanjem, odnosno da interveniše protiv tog smenjivanja. Je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da. Jedan dio te delegacije je bio protiv, ovaj civilni dio, da tako kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svrha odlaska, kako sam ja razumeo vaše svedočenje, je da se žalite na odluku komandanta brigade koji je smenio broj 16, komandantu korpusa, da bi on poništio tu odluku, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, rezultat toga odlaska kod komandanta korpusa je bio taj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ja shvatam, ta vaša delegacija je uspešno obavila posao, uspešno, kažem sa stanovišta njenih ciljeva jer je ubedila komandanta korpusa da ovaj čovek nije kriv i da ga zadrži, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pitanje je malo složeno. Ova delegacija je razgovarala sa komandantom korpusa. Komandant korpusa kada je saslušao mišljenje prethodnog komandanta brigade i nas iz civilnog dijela, on je autonomno, kao komandant, donio naredbu da ovog gospodina pod brojem 16 imenuje za komandanta te brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj deo delegacije, odnosno ta civilna delegacija koja je išla kod komandanta korpusa je bila prilično ubedljiva, je l' tako? I bila na strani broja 16?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Cijeneći nastalu situaciju i saslušajući niže, niže, da kažem, komandire jedinica koji su faktički ultimatum postavili, rekli su "ako ovaj gospodin pod brojem 16 se smjenjuje i mi idemo sa njim, a onda nek ovaj komandant sam brani to područje", i onda, ovaj, sa tim, sa tom situacijom upoznat komandant korpusa i on je donio odluku da ovog gospodina pod brojem 16 imenuje za komandanta brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Al' sad mi objasnite, pošto mi to nije do kraja jasno, vi govorite kasnije, da ste jula 1992. godine išli da razgovarate o osobi broj 16 i to su bili osoba broj 9, to znači rukovodilac vaše opštine, onda osoba broj 11, takođe rukovodilac vaše opštine, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Osoba broj 12 takođe rukovodilac, koliko sam shvatio, jedno vreme zamenik komandanta brigade, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi. Je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam shvatio vaše objašnjenje razloga odlaska da u Beogradu nađete neke ljude sa tih vaših prostora, što će reći neke veze da oni lobiraju kod generala Mladića za ono za šta ste se vi zalagali, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zašta ste se vi zalagali?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Delegacija koja je otišla, dio delegacije ... Jedan je imao pozitivno mišljenje, drugi je imao negativno mišljenje, pa smo mi otišli kod, kako vi kažete "veza", kod ljudi sa našeg kraja, vidimo šta je najpametnije i to najpametnije rešenje izdejstvujemo kod komandanta Vojske Republike Srpske, generala Mladića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko sam vas shvatio, vi ste otišli da u Beogradu nađete neke ugledne ljude sa vašeg područja po potpuno privatnoj liniji, je l' tako? Niste išli u institucije nego ste išli da nađete ljude koji su sa vašeg područja, koji će vam pomoći u tom lobiranju za rešenje za koje se vi zalažete, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da. Išli smo kod tih ljudi sa našeg prostora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda vas je ovo lice, koje ste na spisku imenovali kao broj 25, povezalo sa licem broj 14 koje je, takođe, sa vašeg područja, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A i ovaj 25 koji je radio u savezним organima je takođe iz Bosne i Hercegovine, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, iz naše opštine. Rođen u našoj opštini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Meni se čini da ste u objašnjavanju na početku koje ste dali u vezi sa tim brojem 25 rekli da je on bio funkcioner u saveznom Sekretarijatu za narodnu odbranu, a iz podataka koje ja vidim, on je bio u saveznom Sekretarijatu za unutrašnje poslove. Jeste li vi tu napravili neku zabunu ili ni vi niste znali? Neki je funkcioner bio u savezним organima?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: On je, koliko je meni poznato, mnogo ranije bio u saveznom Ministarstvu unutrašnjih poslova. Neposredno pred rat mislim da je bio, bio je činovnik u Predsjedništvu tadašnje Jugoslavije, niži činovnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali, u svakom slučaju, po zavičajnoj liniji on vas je povezoao i sa ovim drugim licem pod brojem 14, takođe iz vaših krajeva?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda su oni komunicirali sa raznim funkcionerima, pa između ostalog kažete da su komunicirali i sa Frankom Simatovićem, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da. On se pojavio kasnije, lično se pojavio kasnije u toj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kasnije, ali šta je predmet vašeg, kako bih rekao, posredovanja i inicijativa, on vam je odgovorio, odnosno pitao, "koja je to budala njega postavila na to mesto", je l' tako?

SVEDOK B1244 - ODGOVOR: Da, to su njegove riječi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ - PITANJE: Dakle, na osnovu onoga što ste vi ispričali, on reaguje: "Koja je to budala tog čoveka tamo postavila"?

SVEDOK B1244 -ODGOVOR: Da, on je pitao: "Koja je to budala postavila takvog čovjeka na takvo mjesto".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ - PITANJES: Gospodin Grum vas je posle toga pitao kakva je odluka doneta onda u vezi s tim vašim razgovorom koji ste tada

vodili, a vi ste odgovorili da su vam i oni sami rekli da oni nisu nadležni ni da smenjuju, ni postavljaju. Pa je onda ovaj broj 14 zvao telefonom generala Mladića i pozvao i vašeg opštinskog rukovodioca koji je ovde pod brojem 9 da zajedno razgovaraju, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na osnovu vašeg svedočenja ja razumem da je general Mladić njih pitao, pošto su obojica iz Bosne i Hercegovine, a zovu ga iz Beograda u vezi s tim pitanjem, on ih je pitao: "Šta tražite u Beogradu", je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, on je ovog gospodina pod brojem 9 izgrdio i rekao "Šta tražite tamo? Gdje ti je mjesto i šta tu tražiš?"

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ - PITANJE: A da li je iz toga potpuno jasno da ove stvari su i po vašim sagovornicima u Beogradu koji su vam sami rekli da nisu nadležni nikoga ni da postavljaju ni da smenjuju i po odgovoru generala Mladića, odnosno pitanju "šta tražiš u Beogradu, vrati se na svoje mesto", jasno ukazuje da su ovo bila pitanja isključivo iz nadležnosti vlasti Republike Srpske, vojnih ili civilnih, svejedno.

SVEDOK B1244 - ODGOVIR: Da, iz nadležnosti vojnih, iz nadliježnosti Vojske Republike Srpske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se u ove nadležnosti mešao bilo kakav organ iz Jugoslavije i Republike Srbije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Koliko je meni poznato, nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovo lice je kasnije bilo uhapšeno, pa posle deset dana pušteno, a, koliko sam ja shvatio iz vašeg svedočenja, u jesen 1992. godine ste ga lično vi, ali i na inicijativu ostalih rukovodilaca vaše opštine broj 3, molili da se vrati tamo, da vam pomogne, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ako mislite na lice pod brojem 16, odgovor je da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Lice broj 16. Je li on napustio to područje, onda na vašu molbu se ponovo vraća, ali postavlja uslov ako komandant korpusa želi da se vrati, da uputi pismo da bi mu se odobrilo da se kao dobrovoljac vrati, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upućeno na osnovu odluke Kriznog štaba, odnosno potpisao ga predsednik koji je ovde pod brojem 9, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovi, kojima ste se vi obratili su odgovorili da će pokušati da izdejtstvuju odobrenje da on ide kao dobrovoljac, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I nakon toga je ovaj ponovo došao kao dobrovoljac u Vojsku Republike Srpske, je l' tako? Ovaj broj 16.

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda je, u vezi s tim problemima, neko iz MUP-a Srbije došao u vaš kraj da pita kakvi problemi tamo postoje i dobio odgovor da nema problema, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Molim vas, ako možete malo konkretnije, u koji ... Ne možemo sad konkretno da spominjemo koji kraj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... zato što je ovo lice nekada radilo u SUP-u Srbije, što se vidi iz zapisnika, piše "SUP", a prevedeno je "MUP". A SUP je postojao pre "MUP" ... Nekada radilo tamo, pa je neko došao iz policije da pita je l' ima nekih problema sa tim građaninom Republike Srbije koji je otišao tamo kao dobrovoljac, a nekad radio u SUP i dobio odgovor da nema problema. Je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada vas na kraju pita gospodin Grum, da li je general Mladić bio svestan aktivnosti broja 16? Iz onoga što ste vi svedočili ovde da ste išli u Beograd da preko svojih poznanika ili ljudi iz svog zavičaja intervenišete kod generala Mladića u vezi sa tretmanom broja 16, da li je logičan zaključak da general Mladić nikakve informacije o ponašanju ovog broja 16 nije mogao imati?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Ja sam zaključio da je general Mladić imao informacije o ovom gospodinu pod brojem 16.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi kažete da kad je on došao u vaš grad, da vas je zvao, koliko ja ovde vidim, predsednik Kriznog štaba da dođete, da je bio prisutan Mladić, da su ga onda upoznali, da je on onda intervenisao da se ti problemi reše. Je li tako bilo ili ne, ili sam vas ja pogrešno razumeo?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: General Mladić je došao posle mog hapšenja i ovog gospodina pod brojem 10. Neposredno posle toga on je bio u našem gradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato što je bilo problema, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, zato što je bilo problema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je želeo da pomogne da se reše problemi. Je l' postupio u skladu sa pravilima službe i sa svojom ulogom ili je predlagao da se nekom gleda kroz prstem, na primer, zbog počinjenih grešaka i tako, slično tome?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Problemi su se već počeli rešavati i u toku tih rešavanja on je bio, al' nije govorio da se bilo kome progleda kroz prste nego da se, ovaj, radi po po pravilu službe i po zakonu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po pravilu službe i po zakonu, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da. I već su neke mjere bile u toku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, još samo da pogledamo ovaj tabulator 15, pošto nije mi baš jasan neki njegov značaj, ali se može indirektno nešto iz njega zaključiti. Pečat je određene brigade Vojske Republike Srpske i gore se i kaže: "Određena brigada Vojske Republike Srpske", opština broj 3, to je 21. avgust 1992. godine i to nije ništa drugo nego jedna potvrda. Ovde piše "potvrda", to je naslov "kojom se utvrđuje da su pet komada motorola", ove radio stanice ručne, "Radius" i tako dalje, brojevi, nije relevantno, "dva komada rezervnih baterija, jedan komad, stacionarni punjač baterija, motorola vlasništvo Državne bezbednosti MUP Srbije i da se nalazilo na korišćenju u ovoj brigadi", znači pozajmljeno, "gore navedena sredstva preuzima iz komande brigade" taj i taj, čije se ime daje, i "ima pravo da ista prenese u SR Jugoslaviju i preda pomenutom vlasniku". Znači, poslali čoveka da preuzme njihovu imovinu koja je data na posluhu bila toj brigadi, koja se odnosi isključivo na nekoliko komada, znači

pet komada sredstava veze, da ne pominjem rezervne baterije i ostale ove potpuno nebitne stvari i da ih vrati vlasniku, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Oprostite, šta je konkretno pitanje, za mene?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta pokazuje ovaj tabulator 15 u vezi sa bilo kakvim, rekao bih, bilo kakvom ulogom nekoga iz Srbije? Oni su pozajmili vojski nekoliko motorola koje se tamo zatekle i onda išli u potragu za njima i traže da se vrate vlasnicima, je l' tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Tako, tako piše u ovoj potvrdi. Ja ne vidim kakvo bih drugo objašnjenje mogao dati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne vidim ni ja, gospodine 1244, zato sam i postavio pitanje. I na kraju, samo da vas pitam, molim vas, da li je u događajima, ja sam vam to pitanje postavio u više oblika, ali da li je u događajima u vašoj opštini broj 3 i, uopšte, na tom čitavom području bila bilo kakva uloga nekih organa iz Republike Srbije, bilo koje vrste?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Koliko je meni poznato, nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam više pitanja. Dao sam vam 15 minuta.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Zamoliću da odemo na privatnu sednicu za neka pitanja koja bih želeo da postavim.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, vama je gospodin Milošević postavio nekoliko pitanja u vezi sa sastankom delegacije u Beogradu za čije vreme je jedan od članova delegacije razgovarao telefonom sa generalom Mladićem i rekao da zaključak koji se može iz tog niza događaja izvući nije u nadležnosti bilo kakvih srpskih, odnosno saveznih vlasti, već u nadležnosti

Mladića, koji je razgovarao sa brojem 16. Nakon toga sastanka, broj 16 je uhapšen, je li tako?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Gospodin Mladić je razgovarao sa gospodinom pod brojem 9, a gospodin koji je kasnije uhapšen je gospodin pod brojem 16.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da, u redu. Uhapšeni, kako ste maločas svedočili, vas je zamolio da razgovarate sa Frenkijem Simatovićem kako bi ishodili njegovo puštanje na slobodu. Da li je on ikada od vas tražio da razgovarate sa generalom Mladićem u vezi sa njegovim puštanjem?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Sa mnom nije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon tog sastanka, na kojem je došlo do tog telefonskog razgovora s Mladićem, kada je od broja 16 zatraženo da se vrati u opštinu i da radi u istom svojstvu koje je imao i pre, vi ste rekli da je on tražio da se pošalje jedno pismo Službi državne bezbednosti Srbije. Da li je on ikad tražio da se jedan službeni zahtev, dakle, jedno slično pismo pošalje komandantu Vojske Republike Srpske, odnosno lično generalu Mladiću?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Meni nije poznato da je tražio takvo pismo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević je ovde tvrdio, dok vas je ispitivao, da oružje sa područja te opštine vuče poreklo iz lokalnih magacina JNA. Da li vi znate, ili ste u to doba znali da je jedno konkretno naoružanje, takozvana "Praga", stavljena na raspolaganje lokalnim snagama u opštini?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Poznato mi je to, da je to konkretno naoružanje bilo sa zapadnog, iz pravca zapada Bosne i Hercegovine, zapadnog dijela Bosne i Hercegovine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A koliko je takvih "Praga" dovezeno sa zapada na način kako ste opisali ili možda sa nekih drugih područja, van opštine?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, kol'ko je meni poznato, možda pet ili šest tih oruđa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam, ukratko, o kakvoj je vrsti oruđa reč. Šta je "Praga"?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, koliko je meni poznato, to je protivavionsko vozilo na gumenim točkovima i ono je djelimično oklopljeno,

ima na sebi manji oklop i mislim da ima na sebi dvije ili tri cijevi većeg kalibra. Mislim da je to čak kalibar 30 milimetara.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znete li iz kog konkretnog izvora je došla takva vrsta u vaše područje?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, sad da li je stiglo iz zapadnog djela Bosne i Hercegovine ili iz zapadne Slavonije, ja sad ne znam tačno. Došlo je sa zapada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Svedočili ste u prvom delu vašeg svedočenja o tridesetorici koji su bili pripadnici Državne bezbednosti Srbije i o dvadesetorici ljudi iz opštine koji su bili na obuci. Mislim da ste rekli da su oni stigli negde u aprilu. Mene zanima da li su oni već tada imali uniforme, kada su stigli?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, stigli su obučeni u uniforme.

SUDIJA MEJ: Da?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Tvrdnja da je 30 ljudi bilo iz Državne bezbednosti Srbije je isključivo tvrdnja gospodina Gruma, a svedok je ...

SUDIJA MEJ: Slažem se, imam na umu vaše unakrsno ispitivanje, odnosno, da su oni iz Srpske radikalne stranke. To je tačno, gospodine Grum. Imate li još nešto?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, kada su ti ljudi stigli, da li su već imali oružje?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da, imali su lično pješadijsko naoružanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što su ovi ljudi, koji su možda povezani sa Srpskom radikalnom strankom, stigli u vašu opštinu, da li su pre toga svi bili obučavani u Iloku, prema vašim saznanjima?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, pričali su da su bili obučavani u Iloku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A preme vašim saznanjima, ko je bio nadležan za centar za obuku u Iloku? Srpska radikalna stranka ili možda neka druga organizacija?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, ja nemam zvaničnu informaciju čije je to bilo, ali oni su govorili da je to, da je to kamp MUP-a Srbije. Čiji je zvanično bio, ja tačno ne znam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zanima me sada onaj događaj kada ste otišli u MUP Srbije kako biste tražili puštanje na slobodu broja 16. Neposredno pre nego što ste se sastali sa Jovicom Stanišićem, da li ste pre toga razgovarali i da li vam je neko drugi rekao da su imali neki sukob sa brojem 16?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodin Grum ne može da postavlja pitanje da se svedok sastao sa Jovicom Stanišićem. Svedok je sam tvrdio da ga nikad nije video i da su mu ga pokazali i da ga je presreo na ulici na ulazu u automobil, a ni ovaj njega nije znao, kao ni ime lica o kome je bilo reči. Dakle, nije bilo nikakvog sastanka.

SUDIJA MEJ: Da, to možda jeste bila interpretacija svedočenja. U svakom slučaju, gospodine Grum, nemojte da postavljate sugestivna pitanja u dodatnom ispitivanju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što ste videli gospodina Stanišića, da li su vam ljudi koji su bili u baraci rekli nešto o tome da li su oni znali za broja 16?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da li su ga poznavali?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su ga znali od ranije?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Da. Dvojica ili trojica koji su tu bili, stekao sam utisak da ga poznaju od ranije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jesu li išta rekli iz kakvog konteksta su ga poznavali?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, da ga poznaju iz Istočne Slavonije, da su zajedno bili u Istočnoj Slavoniji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to bilo u kontekstu nekih borbi ili onako, u društvenom kontekstu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, bilo je u kontekstu da su zajedno ratovali u Istočnoj Slavoniji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste svedočili da je Frenki Simatović tražio od broja 16 da izveštava o događajima u toj opštini. Mene sada zanima da li ste vi bili ikada prisutni kada je neki pripadnik ili oficir VRS uputio sličan zahtev broju 16, dakle, da mu podnosi izveštaje?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Pa, dok je broj 16 bio na čelu, bio komandant brigade, on je sigurno pisao izveštaje komandi korpusa, odnosno, ljudi iz njegove komande. On je potpisivao te izveštaje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Milošević je rekao da je broj 16 bio dobrovoljac. Da li je vama poznata još neka situacija da je neki dobrovoljac došao na neku konkretnu lokaciju i da je čitava jedna brigada stavljena pod njegovu komandu?

SVEDOK B-1244 – ODGOVOR: Meni nije poznato da je neki dobrovoljac komandovao nekom brigadom.

TUŽILAC GRUM: Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine B-1244, s ovim se završava vaše svedočenje. Hvala vam što ste došli na Međunarodni sud da svedočite. Slobodni ste i možete da idete.

Fond za humanitarno pravo